

Milé kolegyně, milí kolegové,

konec loňského a začátek letošního roku je obdobím lámání rekordů. Mnoho ekonomických ukazatelů vykazuje hodnoty, na které jsme léta nebyli zvyklí. Vysoká inflace, dramaticky rostoucí ceny bytů, radikální zásahy centrální banky do úrokové sazby, alarmující deficit státního rozpočtu...

O některých z nich, například o loňském vření na českém hypotečním trhu, o inflačních tendencích v Evropě i Spojených státech či o neustále rostoucím počtu kybernetických útoků na klientské účty, si můžete přečíst i v následujících řádcích. Ale třeba také o evropské iniciativě proti fiktivním firmám nebo mezinárodní finanční soutěži pro studenty.

Chci věřit, že se špatnými zprávami z ekonomiky nenecháme rozhodit a že nás nezdeptají ani dva roky neopadající pandemie a s ní spojené restriktce. Věnujte se hlavně svému zdraví a klidné mysli.

A my se postaráme, aby vám neunikly ty nejdůležitější informace.

Přeji Vám hodně štěstí, zdraví a dobrou náladu!

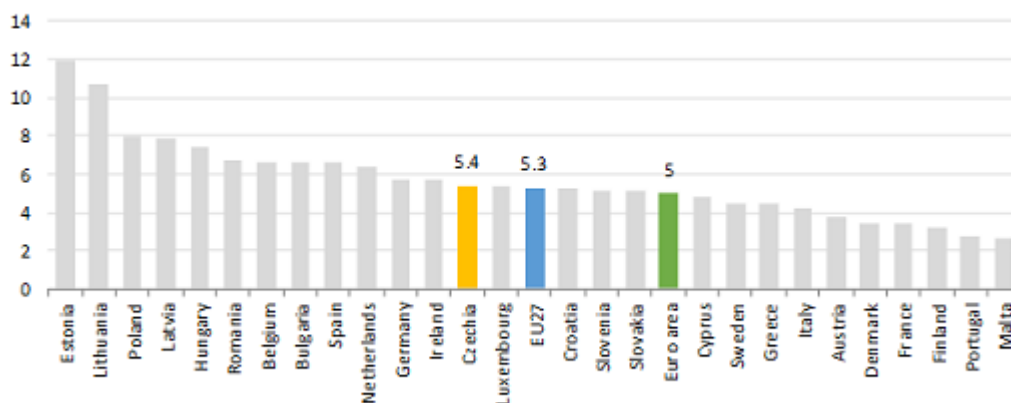
Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

Inflace nestraší jen v Česku, vrásky z ní má celá Evropa

Růst cen v EU (HICP, % yoy)

Pramen: Eurostat, ČBA

Nebývale vysoký růst cen ve druhé polovině roku plnil řádky novin, ukrajoval z účtů občanů a přiměl Českou národní banku k razantnímu zvýšení úrokových sazeb. Inflace ovšem není jen domácím problémem. Hodnoty, na které jsme v posledních letech nebyli zvyklí, trápí celou Evropu i největší světovou ekonomiku. Oázou relativní cenové stability naopak zatím zůstává Země Draka, tedy Čína.

Podle nejnovějších dat [Eurostatu](#) zrychlil v prosinci v meziročním srovnání v eurozóně růst cen z 4,9 na 5 %, v EU 27 pak z 5,2 na 5,3 %. Optikou metodiky Eurostatu by v Česku prosincová inflace rostla ze 4,8 na 5,4 %, a byla tak velmi blízko průměru Evropské unie. To však bylo dáno skutečností, že ceny energií v ostatních zemích EU rostly loni podstatně rychleji dvoucifernými tempy, zatímco v ČR byl dosavadní růst slabší, a to i z titulu odpuštění DPH. Po očištění o vliv cen energií však byla inflace v tuzemské ekonomice mezi nejrychleji rostoucími v zemích EU. „Celkový růst inflace v eurozóně byl v průběhu minulého roku zcela raketový. Zatímco loňská lednová inflace činila v meziročním srovnání 0,9 %, na

konci roku byla již 5 %. Není velkým překvapením, že nejvýraznějším tahounem růstu cen byly ceny energií. Zatímco v lednu 2021 ještě mírně meziročně klesaly (o 4 %), v prosinci 2021 jejich meziroční růst činil 26 %," komentoval vývoj inflace v eurozóně Jakub Seidler, hlavní ekonom ČBA.

Mezi jednotlivými zeměmi ovšem panují značné rozdíly. Zatímco v Portugalsku či Francii se inflace pohybuje kolem 3 %, Německo či Slovensko vykazují podobné hodnoty jako ČR. Nejvyšších hodnot dosahuje inflace v Pobaltí, Maďarsku či Polsku. Vysoká míra inflace se ale projevuje i za hranicemi Evropy. Spojené státy zaznamenaly 7% růst cen, nejvyšší od roku 1982. V Rusku přesahuje inflace 8 %. Zatím nedotčena vysokým růstem cen zůstává Čína, kde inflace koncem minulého roku činila 2,3 %.

Důvěra v ekonomiku roste

Důvěra v českou ekonomiku v lednu mírně vzrostla, zejména u podnikatelů v průmyslu a stavebnictví. Do velké míry byl růst důvěry tažen výhledem na zlepšení situace v příštích měsících, nikoli zlepšením současné ekonomické situace. U domácností důvěra stagnovala na své podprůměrné úrovni, obavy z inflace se dále mírně zvýšily, mírně roste podíl domácností obávajících se zhoršení ekonomické i své vlastní finanční situace. Ačkoli tak celkový indikátor důvěry v lednu vzrostl na nejvyšší úroveň od léta minulého roku, vyznění je smíšené. Nárůst je totiž do velké míry tažen nadějemi v průmyslu, že se výroba v příštích několika měsících citelnělepší. Více [v komentáři Jakuba Seidlera](#), hlavního ekonoma ČBA. K odběrům komentářů se můžete přihlásit [zde](#).

Ziskovost bank EU se dostala na předpandemickou úroveň

Ziskovost bank v Evropské unii se ve třetím čtvrtletí loňského roku zlepšila a dostala se nad úroveň před pandemií. Podle [zprávy Risk Dashboard](#) Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) k tomu přispěla pomoc vlád v době pandemie, díky které se snížil objem problematických úvěrů. Kvalita aktiv se podle úřadu dál zlepšila a ziskovost se stabilizovala. Podíl nesplácených úvěrů na celkovém objemu poskytnutých úvěrů ve srovnání s předchozím čtvrtletím klesl o 20 bazických bodů na 2,1 %. Návratnost vlastního kapitálu, což je důležitý ukazatel ziskovosti, činila 7,7 %. To je výrazně více než 2,5 % ve stejném období předchozího roku. Ve třetím čtvrtletí 2019 návratnost činila 6,6 %. Zpráva EBA vychází z údajů od 131 bank, které mají na bankovních aktivech v EU podíl 80 procent. Potěšitelné je, že v celé řadě ukazatelů si české bankovníctví vede lépe než průměr sedmadvacítky.

Inflace v prosinci dále rostla

[Inflace v prosinci dosáhla](#) 6,6 %, což představovalo další zrychlení cenového růstu oproti listopadové hodnotě 6 %. Meziroční růst cen byl přitom ovlivněn odpuštěním DPH u energií. Bez tohoto by se inflace v prosinci již pohybovala poblíž 8% hranice. Podle Jakuba Seidlera, hlavního ekonoma ČBA, bude razantní růst cen pokračovat i začátkem letošního roku. Lednová inflace se pravděpodobně přiblíží hranici 10 %, protože pomine efekt odpuštěné DPH a zároveň se projeví tradiční lednové úpravy ceníků, které letos budou zřejmě velmi plošné. ČBA očekává, že inflace začne zpomalovat až ve druhé polovině roku, přičemž celoroční průměr odhaduje nad 7 %, což znamená nejvyšší růst cen od roku 1998, kdy dosáhl 10,7 %.

ČNB měla loni ztrátu 37,5 miliardy

Česká národní banka (ČNB) ukončila podle předběžných neauditovaných údajů své hospodaření v roce 2021 s [roční ztrátou](#) 37,5 miliardy Kč. O rok dříve měla centrální banka rekordní zisk 91,7 miliardy korun. Vyplyvá to z údajů o bilanci ČNB. Výsledek hospodaření výrazně ovlivnily kurzové ztráty, které odrážejí prosincové posílení kurzu koruny vůči hlavním

rezervním měnám, tedy euru a americkému dolaru. Rekordní zisk z roku 2020 banka využila na úhradu části účetní ztráty z minulých let. S výsledkem hospodaření roku 2021 se pak kumulovaná ztráta ČNB prohloubí na 75 mld. Kč.

Útoky na peníze bankovních klientů stále rostou

Útoky na bankovní klienty a jejich peníze roste bezprecedentním tempem. Počty útoků se pohybují v desítkách tisíc a dokonané podvody dosahují stovek milionů. V souvislosti s pandemickou situací se většina útoků přesunula do kyberprostoru. Banky vynakládají na zabezpečení účtů velké prostředky, ale hackeři míří především na nejslabší článek, jímž je samotný klient. O laxním přístupu k zabezpečení mobilních telefonů, o bezbřehé naivitě některých klientů, i o základních doporučeních pro ochranu peněz na účtu hovořil pro [Seznam Zpravy](#) předseda Komise pro bankovní a finanční bezpečnost České bankovní asociace Petr Barák.

EK chce zpřísnit boj proti fiktivním firmám

Evropská komise (EK) představila návrh tzv. [unshell directive](#) zaměřený na boj proti zneužívání fiktivních subjektů k podvodným daňovým praktikám. Cílem této iniciativy je dosáhnout, aby fiktivní společnosti, které buď nevykonávají žádné nebo mají jen minimální aktivity, nemohly využívat žádné daňové výhody (firmy jsou většinou využívány pro účely daňových úniků). Návrh chce zavést používání objektivních ukazatelů týkajících se příjmů, zaměstnanců a prostor, které pomohou vnitrostátním daňovým orgánům odhalit subjekty existující jen na papíře. Jakmile bude návrh EK přijat členskými státy, měl by vstoupit v platnost od roku 2024.

K paušální dani se přihlásilo přes 20 tisíc nováčků

K platbě paušální daně pro rok 2022 se [nově přihlásilo](#) u Ministerstva financí ČR 22 300 zájemců. Do tohoto režimu mohli do 11. ledna vstoupit podnikatelé z řad OSVČ, kteří jsou neplátcí DPH, mají roční příjmy z podnikání do 1 mil. Kč a současně nemají příjmy ze závislé činnosti. Loni platilo daně a odvody pojistného paušálně průměrně kolem 65 tisíc

živnostníků a ministerstvo odhaduje, že pro letošek jejich počet stoupne na 80 tisíc. Výše paušální daně pro letošní rok činí 5 994 Kč měsíčně, z toho představuje 2 627 Kč zdravotní pojištění, 3 267 Kč sociální pojištění a 100 Kč daň z příjmu.

Z legislativy

§

Sněmovna podpořila novelu zákona o platebním styku

Poslanecká sněmovna začátkem ledna podpořila v 1. čtení [novelu zákona o platebním styku](#), která mimo jiné

zavádí licencování provozovatelů nezávislých bankomatů se službou dynamické konverze DCC. Podle novely, která reaguje na nařízení Evropské unie, budou provozovatelé bankomatů s DCC licencováni přímo Českou národní bankou, na obchodníky pak bude dohlížet Česká obchodní inspekce. Služba dynamické konverze spočívá například v nabídce úhrady transakce při platbě kartou nebo výběru z bankomatu v zahraničí přímo v českých korunách, nikoliv v měně dané země. Obdobně funguje služba i pro cizince v ČR. Většinou ale takové transakce bývají pro klienty nevýhodné. Lhůta pro výborové projednání byla zkrácena na 30 dnů.

§

Teritorialita nemá v Senátu podporu

Senátní ústavně právní výbor minulý týden již podruhé projednával senátorskou legislativní předlohu Adély Šípové (Česká pirátská strana) navrhuující zavedení teritoriality soudních exekutorů ([senátní tisk č. 143](#)). Jednání bylo z důvodů ochrany veřejného zdraví neveřejné. Ústavně právní výbor nepřijal ve věci uvedeného návrhu žádné usnesení, tedy návrh ani nepodpořil, ani ho výslovně neodmítl. Zda bude tato legislativní iniciativa zařazena na program plenární schůze Senátu (pro 2. čtení) zatím není jasné.

Finanční vzdělávání

**Studenti z celé Evropy
prověří v soutěži své
finanční znalosti**

Evropská bankovní federace připravila další ročník finančně-vědomostní

soutěže European Money Quiz určené žákům a studentům ze zemí EU ve věku 13–15 let. Národní kola soutěže, která proběhnou v březnu a dubnu, organizuje Česká bankovní asociace. Nejúspěšnější dvojice soutěžících z ČR změří své znalosti s vrstevníky z dalších evropských zemí ve finálovém kole, které se uskuteční 9. – 10. května v Bruselu. V roce 2020 vybojovali studenti Gymnázia Benešov třetí místo. Soutěž probíhá na bezplatné online platformě Kahoot!, kde jsou již nyní k dispozici přípravné testy. Registrace je možná na <https://www.europeanmoneyquiz.cz/>.

Hypoteční rok 2021 byl rekordní, prosinec již naznačil ochlazení trhu

Rok 2021 byl pro hypoteční trh ve všech směrech rekordní. Podle dat ČBA Hypomonitoru počet poskytnutých hypoték dosáhl 178 tisíc a jejich celkový objem vyšplhal až na historicky nejvyšší hodnotu 541 miliard korun. Prosincové údaje však již naznačují, že se dynamika trhu začala zpomalovat.

Hned počátkem roku byl spuštěn jeden z nejvýznamnějších digitalizačních projektů v ČR – bankovní identita. Pomocí bankovní identity se mohou klienti finančních ústavů bezpečně a jednoduše připojit nejen ke svým účtům, ale také ke službám státu (Portál občana) i tuzemských firem. Od začátku fungování bankovní identity získal projekt 4,3 milionu unikátních uživatelů. Díky zapojení soukromých subjektů začali občané využívat službu k nakupování v e-shopech, ale třeba i vyřízení dodávek energií nebo telekomunikačních služeb. Počet bank, které již nabízí nebo se brzy chystají nabídnout tuto službu, se během

roku rozrostl z původních tří na nynější desítku.

Hypoteční trh tažený vysokou poptávkou po nemovitostech v dobách pandemie, obavou z růstu úrokových sazeb či zpřísnění podmínek České národní banky dosáhl loni dosud nevídaných výsledků. Počet 178 tisíc poskytnutých hypoték je o polovinu vyšší než v roce 2020. Objem 541 miliardy korun představuje meziroční zvýšení o 73 %. Objem nově poskytnutých hypoték (bez refinancování a refixací) byl rovněž rekordní. Činil 379 miliard korun, o 70 % více než předloni.

Nedostatek bytů vystřeluje ceny až do nebe

Do situace na hypotečním trhu se v podstatě propsalo dění na trhu nemovitostí. Rostoucí poptávka po nemovitostech a s ní i související růst hypoték je trendem už řadu let. Pandemická situace však navzdory původním očekáváním tuto tendenci nezchladila, spíš naopak. Investice do nemovitostí totiž pro řadu Čechů znamená jistotu dobře zhodnocených peněz. V posledních dvou letech byl růst zájmu o nemovitosti enormní a akceleroval razantní zvyšování jejich cen, zejména v Praze a okolí, ale i ve zbytku republiky. Ceny nových bytů tak loni rostly v Česku vůbec nejrychleji v Evropě a do výšin, které podle všeobecného mínění již vykazují známky bubliny, alespoň ve srovnání s vývojem příjmů domácností. Například podle centrální banky jsou byty nyní nadhodnoceny o 25 až 30 %. Přitom jen loni se právě u bytů ceny zvýšily meziročně zhruba o pětinu. Za astronomickými cenami bytů stojí zejména mimořádně pomalý systém stavebního řízení, normy EU prodražující stavby, ale také již zmíněné nákupy nemovitostí jako investic. To vše v podmínkách relativně příznivých cen hypoték. Odborníci se přitom shodují, že v letošním roce se situace přece jen mírně zklidní a růst cen nového bydlení zpomalí. Vrchol nemovitostního boomu byl pravděpodobně v samém závěru loňského roku a prosincové statistiky již naznačují postupné zklidnění trhu.

Rostoucí sazby zchladí poptávku

V posledním měsíci loňského roku banky a stavební spořitelny poskytly hypoteční úvěry v celkovém objemu přes 44 miliard Kč, což představuje o 2 miliardy Kč méně než v listopadu. Z tohoto objemu tvořily přes 34 miliard hypotéky nové a 10 miliard korun pak hypotéky refinancované. I přes nepatrný meziměsíční pokles tak zůstal objem poskytnutých

hypoték v závěru roku nadprůměrný. Počet poskytnutých hypoték v prosinci také mírně poklesl, v případě nových úvěrů zpět pod hranici 10 tisíc, která byla v loňském roce překonána ve čtyřech měsících. Úroková sazba u nově poskytnutých hypotečních úvěrů v prosinci vzrostla na 3 % z listopadových 2,7 %. Růst sazeb tak dále zrychluje, což odráží vývoj úrokových sazeb na trhu a jejich rychlý růst v posledních měsících. Průměrná hypoteční sazba tak v prosinci byla na nejvyšší úrovni od první poloviny roku 2014. A to navzdory tomu, že se do ní promítají také ještě smlouvy, které byly rozjednány v dřívějších měsících. Nabídková sazba hypoték dosahovala v prosinci již 4 % a v prvním pololetí letošního roku velmi pravděpodobně ještě dále poroste. Právě rostoucí úrokové sazby budou jedním z rozhodujících faktorů, který v letošním roce přispěje k ochlazení poptávky po hypotékách. Česká bankovní asociace očekává, že se úrokové sazby budou přibližovat až k hranici 5,5 %, což ovlivní zejména investiční nákupy nemovitostí. Zároveň s tím se odhaduje pokles objemu nově poskytnutých hypoték k hodnotám roku 2020. Dostupnost úvěrů na bydlení částečně ovlivní také nová přísnější pravidla České národní banky, která začnou platit počátkem dubna.

[Odhlásit se](#) z odběru novinek.